

דף מידע לעובד לרגל יום השמיעה 2010: מניעת נזקי רעש במקומות עבודה

מאת: רון וייזינגר

אלפי מועסקים, במקומות עבודה מגוונים במשק, חשופים למפלסי רעש גבוהים מהמותר (רעש מזיק). חשיפה ממושכת לרעש מזיק עלולה לפגוע בשמיעה עד כדי חירשות.

מי ששמיעתו נפגעה, מוצא את עצמו מנותק מהסביבה. זה מתחיל בקושי לנהל שיחה מבלי להרים קול, בלא להבין את מה שמדברים אליך, בשמיעה מעומעמת וממשיך באובדן הנאות כמו האזנה לצלילי מוזיקה.

את ההיחרשות כתוצאה מחשיפה לרעש ניתן למנוע!!!

האם גם אני בסיכון?

מי שעונה ב'כן' על אחת או יותר מהשאלות הבאות, עלול להימצא בסיכון:

- האם הרעש בסביבתך נשמע לך מעומעם - כמו רחוב סואן, כמו שואב אבק פועל או כמו מסעדה הומה, במהלך רוב יום העבודה?
- האם עליך להגביר את קולך במהלך שיחה רגילה, בהיותך במרחק של כשני מטר משותפך לשיחה?
- האם אתה עובד בתעשייה רועשת, כמו למשל, בניין, נגרות או טקסטיל?
- האם שמיעתך מעומעמת בסוף יום העבודה, ומשתפרת בבוקר שלמחרת?

כיצד מתמודדים עם בעיית הרעש?

להלן מספר דרכים להתמודד עם הבעיה, כאשר בכל מקום עבודה ניתן ליישם לפחות את חלקן, על מנת ששמיעת העובד לא תיפגע.

- קנה ציוד שקט מלכתחילה;
- חפש חלופה לציוד שקט יותר או לתהליך רועש פחות;
- בצע תחזוקה נאותה למכונות - אזן גלגלים והשתמש בשמני סיכה כשאפשר;
- בנה חדר בקרה או תא אקוסטי על מנת לבודד את העובד מרעשי הסביבה;
- בנה תא אקוסטי על מנת לבודד את רעש המכונה מהסביבה;
- בִּדְד מכוּנה רועשת, שמפיקה רעש בכל אולם הייצור;
- צמצם את משך השהייה במפלס רעש גבוה (באמצעות רוטציה של עובדים);
- השתמש בציוד מגן אישי - כפתרון זמני.

סדרי עדיפויות לטיפול בבעיית הרעש

מבין הדרכים שצוינו, עדיף תמיד למנוע את הרעש מלכתחילה או לטפל **במקור הרעש עצמו**. לעיתים, תחזוקה נכונה ושימון גלגלי שיניים יפחיתו את הרעש במידה ניכרת ואולי אפילו מספקת.

טיפול בנושא באמצעים טכניים הוא אופציה אפשרית, אם כי בדרך כלל יקרה יותר.

שימוש בציוד מגן אישי הוא הפתרון בעל העדיפות הנמוכה ביותר - גם על פי דרישת התקנות.

מהי התייחסות החוק בקשר לרעש מזיק במקומות עבודה – דרישות מהמעסיק?

בתקנות הבטיחות בנושא הרעש המזיק במקומות עבודה מפורטות מספר דרישות - רובן מהמעסיק.

להלן הדרישות העיקריות בהתאם לתקנות:

- **עריכת בדיקות סביבתיות**
בתקנות מוזכר הצורך בביצוע בדיקות רעש בסביבת העבודה.
- **הדרכת עובדים לגבי הנזקים לבריאות**
המעביד ידריך את העובדים, בכתב ובעל פה, אחת לשנה לפחות, לגבי הנזק הבריאותי והאמצעים שיש לנקוט להגנה מפני רעש מזיק.
- **טיפול באמצעים הנדסיים**
המעביד יפחית את מפלסי הרעש באמצעים טכניים והנדסיים שונים. זהו הטיפול המועדף והמומלץ למניעת המפגע.
- **טיפול באמצעים מינהליים**
המעביד חייב להפחית את משך השהייה של עובד בסביבת רעש מזיק, אל מתחת לזמן החשיפה המרבי המותר עפ"י החוק.

מהן בדיקות הרעש במקומות עבודה?

על פי דרישת [תקנות הבטיחות בעבודה \(גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש\)](#), יש לבצע את הבדיקות הבאות:

- **בדיקות שטח (מיפוי) לצורך סימון ציוד רועש;**
- **בדיקות אישיות (באמצעות מד-רעש או דוזימטר) לקביעת מידת חשיפת העובד לרעש.**
- **אספקת אמצעי הגנה לעובדים והשימוש בהם**
במקום עבודה או בתהליך עבודה, שבהם נמצאו מפלסי רעש גבוהים מרמת החשיפה המרבית המותרת, חייב המעביד לספק לכל העובדים ברעש מזיק מגני אוזניים מתאימים ותקינים.
העובדים חייבים להשתמש במגנים שקיבלו ולשמור על שלמותם וניקיונם.
- **הדרישות מן העובד**
העובד נדרש, בחוק, להשתמש באמצעי המיגון שסיפק לו המעביד ולשמור על שלמותם. כמו כן, עליו להגיע במועד לבדיקות הרפואיות שנקבעו.
השימוש במגני אוזניים נדרש כל עוד לא הופחתו מפלסי הרעש הגבוהים באמצעים טכניים-הנדסיים, עד לרמה נמוכה מרמת החשיפה המותרת. השימוש במגני אוזניים איננו תחליף לטיפול באמצעים הנדסיים, אלא אם מפקח העבודה האזורי קבע אחרת.
- **עריכת בדיקות רפואיות תקופתיות.**
- **בדיקת קבלה לעבודה – בדיקות שמיעה לפני תחילת העבודה.**
- **בדיקה חוזרת.**

מידע נוסף בנושא מניעת נזקי רעש במקום העבודה ראו באתר המוסד לבטיחות ולגיהות, בכתובת:

<http://www.osh.org.il/site/noise.asp>